№. 120 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en ***NIEUWS-*** **Zondag en Maandag**

Wetenschappelijk ***BLAD,*** **20 en 21 Mei.**

De GOUVERNEUR der PROVINCIE *NOORD-BRABAND*, gelezen hebbende eene missive van den heer Secretaris van den Raad van Bestuur van het algemeen Burgerlijk Pensioen-fonds, van den 15den dezer, te kennen gevende, dat geene nieuwe halfjarige quitantien zullen worden verstrekt tot de bewijzen van inschrijving der pensioenen, in dier tijd door den [illegible] afgegeven, maar dat de houders dier bewijzen hun pensioen *om de zes maanden* zullen kunnen ontvangen op attestatie de vita, door het Gemeentebestuur der woonplaats afgegeven, en tegen quitantie daaronder gesteld, met vertooning wijders aan den Ontvanger, van het bewijs van inschrijving van het pensioen.

Herzien het dezerzijdsch rapport van den 17 der vorige maand, C. nº. 12;

Op het rapport van den heer Provincialen Inspecteur der Belastingen,

Heeft goedgevonden en verstaan:

Het verenstaande, door middel van het *Provinciaal Blad*, ter kennis te brengen van de Ambtenaren der Belastingen in dit gewest, tot informatie en naricht.

's Hertogenbosch, den 7 Mei 1838.

De Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

Frankrijk.

Paris, den 17den Mei.

De afgevaardigden, na in de zitting van gisteren de gevraagde gelden tot verbetering van sommige havens van het rijk te hebben toegestaan, zijn daarop overgegaan tot de discussie over de 600,000 fr. voor de buitengewone zendingen naar Londen en Miláan. Door verscheiden leden werden bedenkingen gemaakt tegen het hoog bedrag, en door den heer *Harin* een amendement voorgesteld om de som tot 400,000 fr. te verminderen; niet te min is de voordragt heden bij de geheime stemming met 174 tegen 67 stemmen doorgegaan. De Kamer is daarop overgegaan tot de discussie over de afzonderlijke hoofdstukken van het budget en is begonnen met dat van de buitenlandsche zaken, waarvan reeds in deze zitting eenige artikelen werden afgedaan.

— De Nestor der diplomaten en staatkundigen, de heer *de Talleyrand*, is eindelijk in den avond van gisteren tusschen 11 en 12 ure overleden. Den geheelen dag had zijn toestand de levendigste bezorgdheid ingeboezemd. Verscheidene bulletins, het een al verontrustender dan het ander, waren in den loop van den dag bij den concierge van zijn hotel neêrgelegd; het laatste in den avond luidde, dat de toestand van den Prins niet verbeterd was, en heden morgen wordt het berigt van zijn overlijden aan de personen medegedeeld die zich wilden laten inschrijven. De Koning, de leden der diplomatie en de voornaamste personen hadden gisteren verscheidene malen naar 's Prinsen toestand laten vernemen.

De dood van den heer *de Talleyrand* wordt als eene soort van staatkundige gebeurtenis aangemerkt. Hoewel de oude diplomaat geen openbare betrekkingen meer bekleedde, oefende hij niet te min nog een grooten invloed uit. Hij werd door de diplomatie met zekere vrees beschouwd, ook dewijl men gelooft dat hij documenten in zijn bezit had, waarvan de openbaring zekere personen met schrik zouden vervullen. De heer *de Talleyrand* werd door den Koning dikwijls in belangrijke zaken geraadpleegd; dikwijls werd hij in den raad van ministers genepen. Men zeide zelfs, dat hij binnen kort nog in eene soort van congres over de zaken van Spanje zou worden.

Sedert eenige dagen leed de heer *de Talleyrand* aan een bloedzwer die aanmerkelijke verleringen had gemaakt, doch die men nog niet voor gevaarlijk hield; alhoewel dit bij jonge lieden weinig beteekenend ongemak bij een grijsaard meest doodelijk is. De heer *Talleyrand* zou echter niet gedacht hebben zoo spoedig nog te sterven; aan zijne kwalen gewoon, meende hij nog verscheidene jaren in denzelfden toestand te kunnen voortleven. Den dag vóór zijn dood ontving hij het bezoek van den abt *Dupanloup*, maar het schijnt niet dat deze hem toegelaten heeft om zich met de kerk te verzoenen.

Reeds terstond na het overlijden des heeren *de Talleyrand* worden er verscheiden van dezen zeer voorvaderen, bewonderden en ook verafschuwden diplomaat medegedeeld. Het volgende is een uittreksel zijner biographie:

Charles Maurice de Talleyrand Perigord werd in 1754 geboren. Hij [illegible] in zijn 84sten jaar overleden. Voor den geestelijken stand bestemd, verwisselde de abt *Perigord* zich weldra door zijn [illegible] groote aanhangerigheid. Nauwelijks [illegible] jaren oud, [illegible] tot algemeen agent der geestelijkheid benoemd. Bisschop van Autun zijnde, toen de omwenteling uitbrak, werd hij door de geestelijkheid van zijn bisdom naar de vergadering van de Staten-Generaal gezonden, doch zijne lastgevers braken weldra met hem, toen zij zijne verder gaande denkbeelden ontwaarden. Hij deed in plegtgewaad dienst bij de godsdienstige ceremonie der federatie van 1790, en was een der eersten die den eed van getrouwheid aflegden aan de burgerlijke constitutie der geestelijkheid, waardoor hij door *Pius VI* in den ban werd gedaan.

In 1792 met eene geheime zending in Engeland belast; werd hij aldaar door den vermaarden staatsman *Pitt* zeer gunstig ontvangen, maar blootgesteld aan de aanvallen der jacobijnsche partij, kon hij niet slagen en vertrok naar de Vereenigde Staten, waar hij zich in handelszaken inliet. Het tegen hem uitgevaardigd decreet in 1795 door de conventie vernietigd zijnde, kon hij naar Frankrijk terugkeeren. Naauwelijks twee jaren daarna was hij minister van buitenlandsche zaken, doch moest ook wederom spoedig aftreden.

Zoo geen werktuig, was hij voor het minst een der hoofdbewerkers van den 18den Brumaire. Ter belooning werd hij in den post van minister van buitenlandsche zaken hersteld en door *Bonaparte* daarin bevestigd, toen deze eerste konsul was geworden. Hij bragt veel toe tot de traktaten van Luneville en Amiens. Op dit tijdstip ontsloeg ook Paus *Pius VII* hem uit zijne geestelijke betrekking en huwde hij eene Mme. *Grandt*, met wie hij na zijne terugkomst uit de Vereenigde Staten te Hamburg in kennis was geraakt. Op dit tijdstip ook ontstond zijne verdeeldheid met *Fouché*.

Toen *Bonaparte* keizer werd, benoemde hij *Talleyrand* tot groot kamerheer van het keizerrijk, later schonk hij hem het Prinsdom Benevent, hem steeds aan het bestuur van de buitenlandsche zaken latende.

In 1807 werd hij tot de waardigheid van vice groot-kiezer benoemd en in de buitenlandsche zaken door den heer *Champagny* vervangen.

Talleyrand verzette zich sterk tegen de ontwerpen van *Napoleon* nopens Spanje; de eerste tegenspoeden door de Franschen daar geleden verbitterden den keizer nog meer en waren oorzaak van *Talleyrands* ongenade. Van de zaken en uit den keizerlijken raad verwijderd, werd hij als het ware onder toezigt geplaatst. Hij bekommerde zich echter daarover weinig en wachtte met geduld den tijd af; eene eigenschap die hij in de hoogste mate bezat en die wel een der middelen is geweest waardoor hij in alles zoo wel slaagde. In 1814 ziet men hem dan ook op eens optreden als president van het provisioneel gouvernement en Frankrijk besturen tot op de komst van den graaf *van Artois*. Op dit tijdstip oefende hij op de vreemde souvereinen en inzonderheid op keizer *Alexander*, die in *Talleyrands* hotel zijn intrek had genomen, een invloed uit welke geheel Frankrijk ondervond. Den 12den Mei 1814 benoemde *Lodewijk XVIII* hem tot pair van Frankrijk en minister van buitenlandsche zaken; den 4den Mei van hetzelfde jaar ging hij Frankrijk op het Weener-congres vertegenwoordigen.

Gedurende de honderd dagen bleef hij doof voor al de aanbiedingen van den keizer, die toen, maar te laat, den grooten invloed en het staatkundig gewigt van den heer *de Talleyrand* inzag.

Met *Lodewijk XVIII* in Frankrijk teruggekeerd, aanvaarde hij wederom zijne betrekking van minister en werd bovendien president van den raad; drie maanden later gaf hij zijne demissie, willende zijne hand niet onder teekenen onder een traktaat waarvan de bepalingen hem onteerend en verderfelijk voor Frankrijk toeschenen. — Tot groot-kamerheer benoemd, bleef hij aan het hof verschijnen, maar was hij van de staatszaken verwijderd.

In de kamer der pairs bleef hij intusschen gedurende al den tijd van de restauratie tot de oppositie behooren; hij beklom weinig de tribune, maar oefende op zijne ambtgenooten een grooten invloed uit.

Als een koel opmerker der gebeurtenissen, bleef *Talleyrand* [illegible] bedaardheid de gevolgen van de komst aan het bestuur van den [illegible] der *Peligmac* afwachten; hij had zijne maatregelen genomen [illegible] nemen en de uitbarsting van den zesten julij vond hem gereed bereid om weder in het bestuur van de zaken te treden. [illegible]

Tot ambassadeur te Londen terstond na de drie julijdagen benoemd, had hij reeds vooraf zijne maatregelen genomen om door het ministerie *Wellington*, waarvan hij den val voorzag, [illegible] te worden.

De heer *de Talleyrand* wordt hier voor de eerste gehouden, die op de invoering van een eenparig stelsel van maten en gewigten bedacht was.

— De alhier uit Bayonne ontvangen brieven gaan tot den 12den en zijn dus van oudere dagteekening dan de telegraphische depeche van gisteren. Zij spreken niet te min insgelijks van eene verbittering die onder de aanhangers van don *Carlos* bestond, weshalve men nadere tijdingen met verlangen te gemoet zag.

— Het *Mémorial Bordelais* spreekt van een Europeesch congres dat zich eerlang te Versailles vereenigen zou en aan hetwelk de taak voor de bevrediging van het Schiereiland zou worden opgedragen. Frankrijk zou daarbij vertegenwoordigd worden door den Prins *de Talleyrand*, Portugal door den hertog *van Palmella*, Spanje door den heer *d'Ofalia*, Engeland door den heer *Stratford Canning*, Oostenrijk door den graaf *Brunetti*, Rusland door den heer *Aubril*, Pruisseu door den heer *Liebermann*; de Italiaansche Staten dan *Carlos* en dom *Miguel* zouden op dit congres almede hunne agenten hebben.

L'Indicateur de Bordeaux zegt een brief uit Saragossa van den 10den ontvangen te hebben, alwaar de officiele tijding zou ontvangen zijn van de onderwerping van omtrent 1900 karlisten aan de constitutionele autoriteiten te Cerbera, Lerida en Fraga.

— In de binnenlandsche fondsen is heden ter beurze weinig omgegaan, maar de koers hield zich op dezelfde hoogte. In de Spaansche renten ging veel om; men sprak veel over ongunstige tijdingen voor de karlisten. De Ardoins rezen tot 23 ½, en bleven op 23. De notering was heden (17 Mei): 5 pCt. 109,85; 3 pCt. 81,10; Nap. r. 100,80; Sp. Ardoin 23; Portugal 26; Rom. R. 102 ⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 16den Mei.

HH. MM. de Koning en Koningin van Hanover zijn den 12den dezer te Berlijn aangekomen. Volgens het pruissische regeringsdagblad worden den 16den aldaar verwacht de grootheriog en grootheriogin van Mecklenburg Strelitz; den 17den de groot-hertog en groot-hertogin van Mecklenburg Schwerin en de hertog en hertogin van Anhalt Dessau; den 19den de Keizerin van Rusland met den grootvorst troonsopvolger, de grootvorstin *Alexandra* en de grootvorsten *Nikolaas* en *Michaël*; en den 23sten de Koning van Würtemberg. De dag der aankomst van den Keizer van Rusland was nog niet bepaald, maar men verwachtte Hoogstdenzelven toch ook binnen kort te zullen zien aankomen.

— Lord *Erskine*, engelsch gezant bij het beijersche hof, die in zijne hoedanigheid van Pair de zittingen van het parlement in de laatste maanden heeft bijgewoond, is den 12den dezer op zijnen post teruggekeerd.

— De abt *Santarelli*, die in de afwezigheid van den pauselijken nuntius te München, den graaf *Mercy d'Argenteau*, de werkzaamheden dier nonciatuur waarnam, is door Z. H. den paus in zijne betrekking van zaakgelastigde bij het beijersche hof bevestigd.

— Uit Zürich schrijft men, dat de onderhandelingen tusschen den engelschen gezant bij het zwitsersch eedgenootschap en de regering van Zürich, wegens de nalatenschap van zekeren aldaar gewoond hebbende engelschman, *Matter* genaamd, die de genoemde regering aan zich meende te kunnen trekken, ten voordeele van de erfgenamen van dien brit waren uitgevallen, zoodat zich het zürichsche bewind tot de weder-uitlevering der reeds in beslag genomen nalatenschap genoodzaakt zag.

Omtrent de voorvallen in het kanton Schwijz verneemt men niets naders; de zaak zou ter kennisse van het voorzittend kanton worden gebragt.

— Bij het oostenrijksche leger hebben dezer dagen de reeds voor eenigen tijd aangekondigde bevorderingen plaats gehad. Onder deselve merkt men op de benoemingen van 5 generaal-majoors tot den rang van luitenant-generaal; en van 12 luitenant-kolonels tot den rang van generaal-majoor. Voorts hebben er eenige verwisselingen onder de bevelhebbers der vestingen en militaire kommando's plaats gehad en is aan een vijftal hoofd-officieren het pensioen verleend.

— Uit de servische hoofdstad schrijft men van den 26sten april, dat bij de ook in Servie onlangs plaats gehad hebbende overstroomingen, aan de zoutmagazijnen van vorst *Milosch* aanzienlijke schade was toegebragt; het grootste gedeelte derzelven was onder water geraakt of ingestort. — In den aanstaanden zomer werden in Servie ook tweeduizendtal landverhuizers uit Saksen verwacht, meerendeels landbouwers, bergwerkers en handwerkslieden. Vorst *Milosch* had hun de vrije uitoefening hunner godsdienst toegezegd, en maatregelen genomen om hun voor hunne oogmerken gunstige verblijfplaatsen aan te wijzen. — De commissie belast met de overweging der door Servie dienstige wetgeving, ontlaste haren arbeid steeds voort; de russische consul in Belgrado, *Hodjitsko*, vernam dikwerf met belangstelling naar den stand van dien arbeid.

De Weenen waren dato 12den dezer genoteerd 4 ½ pCt. Met. 101 ¼ pCt. 101 ⅝; 5 pCt. 89 ⅝; Bankact. 1161 ½.

Nederlanden.

BRUSSEL, den 19den Mei.

Men schrijft ons uit 's Hage van gisteren:

» Gisteren middag omtrent drie uren is Z. M., die gisteren morgen vertrokken was uit zijne residentie te Laeken, alhier aangekomen, naar het Huis ten Bosch teruggekeerd.

» Reeds gisteren was Z. K. H. de prins *van Oranje* voornemens geweest deze residentie te verlaten, om zich naar Duitschland te begeven. Ten gevolge van den ontstanen brand op 's koninga zomerverblijf, is de reis alsdan uitgesteld, en naar men thans vernemt zal Hoogstdezelve morgen de reis derwaarts aannemen.

» Men verneemt dat zich bij den meergemelden brand een der aan het *Huis ten Bosch* aldaar de wacht hebbende grenadiers van het 1ste bataillon 3de kompagnie, *Thomas* genaamd, bijzonder heeft onderscheiden."

— Aan den hoogleeraar *Schroeder van der Kolk* is door Z. M. toegewezen eene gouden medaille, ter waarde van vijftig dukaten, onder betuiging van Hoogstdeszelfs tevredenheid en dank, voor zijne dienstvolle hereidvaardigheid in het medewerken, ter bevordering van het oogmerk der hooge regering, tot het daarstellen van inrigtingen voor de verzorging van krankzinnigen hier te lande.

— Naar men verneemt is, onder genot van pensioen, een eervol ontslag verleend aan den ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen alhier, den heer *D. A. Clarion*.

— Met den laatsten dezer maand is eervol uit het vaste korps der officieren ontslagen, de luitenant ter zee 2de klasse *A. H. Bisschop Grevelink*.

— In de *Avondbode* van heden leest men: » Z. M. heeft dezer dagen in den Nederlandschen adelstand ingelijfd *Willem Frederik van Pestel*, 1ste luitenant bij het korps rijdende artillerie, te Leeuwarden in garnizoen. Men verneemt dat gemelde heer van Pestel is een zoon van wijlen *Frederik Willem van Pestel*, die gedurende eene lange reeks van jaren als professor bij de hoogeschool te Leiden gefungeerd heeft, tot wier luister hij veel heeft toegebragt. Zijn vader was wijlen Mr. *Frederik Frans Lodewijk van Pestel*, in leven oud pensionaris van Vlissingen en naderhand regter aan het opperste hof van appel, in de Oranje-Nassausche staten. Gemelde heer is door Z. M. in den Nederlandschen adel ingelijfd op grond van een door keizer *Frans II* aan zijne voorouders geschonken adelbrief."

— De directeur-generaal van oorlog heeft aangekondigd, dat den 1sten Junij eerstkomende de aanbesteding zal geschieden der leverantie van 260 stuks rundvleesch en van het benoodigd logiesvoeten behoeve der troepen die in den loop dezer jaars, aanvangende met den 1sten Julij aanstaande, in het kamp bij Zeijen zullen vereenigd worden. Van den 23sten dezer af, zullen de voorwaarden dier aanbesteding op de gewone bureaux ter inzage liggen.

— De generaal-majoor baron *de Posson* is te Amsterdam aangekomen, ten einde inspectie over de aldaar in garnizoen liggende kavalerie te houden.

— Men schrijft uit Vlissingen van 16 Mei, dat er op de bureaux van het beheer der marine aldaar eene verandering van personeel en eene bevordering van onderscheiden ambtenaren heeft plaats gehad. Onder anderen zijn benoemd: tot klerk op het kantoor van den equipagemeester, in plaats van den heer *J. Louis*, die als zoodanig eervol is ontslagen, de heer *G. B. E. Bilheimer*, thans klerk op het bureau van den constructeur der Marine te Vlissingen; tot klerk op het bureaux van den commissaris der marine aldaar, ter vervanging van den heer *G. B. E. Bilheimer*, de heer *J. C. Ockers*, thans klerk ter secretarie van de directie der marine te Vlissingen; en tot klerk der secretarie van de directie der marine te Vlissingen, de heer *M. M. van Hoff*, en zulks ter vervanging van den heer *J. C. Ockers*.

De belgische vertegenwoordigers hebben eergisteren de beraadslagingen op het zegel voortgezet.

De senaat heeft het volgend adres aan vorst *Leopold* aangenomen:

» Sire,

» De aanstaande hervatting der onderhandelingen bij de londensche conferentie geeft ons de gegronde hoop op de eindelijke sluiting van den in het algemeen Europeesch belang zoo noodzakelijken vrede. De senaat zou vermeenen aan zijne eerste verpligtingen te kort te doen, wanneer dezelve in deze gewigtige omstandigheid niet bij U. M. de tolk van de algemeene wenschen des lands hoorde te zijn; die wensch, Sire, is, dat de loop der onderhandelingen vergunne, dat de provincien Luxemburg en Limburg aan ons verblijven, als wier belangen sedert eeuwen met de onze zijn vermengd en zonder eene ernstige kwetsing daarvan niet kunnen gescheiden worden.

» De wijsheid der groote mogendheden, die sedert de gebeurtenissen van 1830 zoovele edele pogingen voor het welzijn van Europa hebben gedaan, zal hun niet ontgaan, dat het in het belang zelf van dien vrede wenschelijk is, dat de gezegde bevolking kan blijven leven onder de instellingen die zij vrijwillig met ons heeft gekozen, en onder welke zij sedert zeven jaren gerust en gelukkig is.

» De senaat durft zich vleijen, dat U. M., tot loon voor derzelver bestendige zorg en voor de door haar tot handhaving van den Europeschen vrede bewezene diensten, het ongeschandan behoud van het belgisch grondgebied zal verwerven."

— Vorst *Leopold* heeft het ontslag van het stedelijk bestuur der stad Brussel aangenomen en het kiescollegie tot het doen van nieuwe kiezen tegen den 2den dezer bijeengeroepen.

— In den nacht van den 14den op den 15den dezer heeft een kwadrille der karelie te Ath, bestaande uit een brigadier en 4 ruiters, twee eskadrons jagers te paard, gekazerneerd te Ath, in brand willen steken.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (18 *Mei*) genoteerd: Belg. rente 106; Sp. Ardoin 22 ¼ ⅛; Difered. 6; Nap. r. 93 ⅝; Rom. r. 100 ⅝; Certif. te Antw. 100 ⅛; Braz. 96 ⅝; Mexic. op Amst. en Rott. ¾ pCt. pap. en kont.

WAPENING en ONTWAPENING.

Van alle kanten hoort men de vrees uiten als zou eene spanning, die welhaast gedurende acht jaren de gemoederen der Nederlanders heeft gedrukt uit den rustigen staat van vrede die in het ons zekere te houden of een algemeene oorlog, die ook onze herstelling

van regt, ons deel zoude zijn, een einde zoude nemen; en dat de ure der ontknooping genaakte. Voor hen die in elke schijnbeweging van oorlogslieden in Frankrijk, een nieuwen bijstand aan België willen verleend zien; omdat men het allengskens is gewoon geworden, dat hulphenden voor dat voormalig deel van ons schoone koningrijk in de hoe springen, zoo dikwijls als er gedacht wordt dat deszelfs ongerijmde aanspraken en wederregtelijke handelingen tot strafoefening schijnen te zullen leiden; - voor dezulken zeggen wij, lijdt het bijna geen twijfel of de voorgeschrevene zamentrekking van enkele troepen aan de Fransche noordergrenzen heeft ten doel, om aan de Duitsche bonds-vergadering ontzag in te boezemen, als er sprake is om woelingen in het Luxemburgsche verder met kracht tegen te gaan. En inderdaad als men een deel der overbevolking van Parijs in 1830 zag aansnellen, om de driekleurige vaan der propagande op Nederlandschen bodem te helpen planten, en verraad te ondersteunen; toen men bij den glorierijken tiendaagschen veldtogt een Fransch leger zag aanrukken om het geslagene en deels gevlugte Belgische te vervangen, en ons ten gevolge naar onze vaderlandsche grenzen te strekken; toen in December 1832 de grond der Antwerpsche citadel met Fransch oorlogstuig doorwoeld en met vaderlandsch bloed doorweekt werd (o immer onvergetelijke tijd!) - als dit zich weder aan ons voorspiegelt, dan valt er niet aan te twijfelen, dat de zamentrekking van eene Fransche legermagt bij Valenciennes eene bedreiging tegen ons, eene bedreiging van vredebreuk, inhoudt. Maar sedert 1833 is de staat van zaken veel veranderd: nadat Frankrijk zich belast had om ons de Antwerpsche citadel te nemen; en Engeland onze havens deed op onze schepen ten nadeele des handels opbragt, opdat toch België het gerust bezit van het grondgebied aan hetzelve bij de XXIV artikelen omschreven mogt genieten; en de koning der Nederlanden, gedwongen om ook tot hetzelve toe te treden, weigerachtig bleef, scheen men bij het traktaat van 21. Mei 1833 een standpunt te hebben aangetroffen betwelk de Europesche politiek bleef vasthouden, hoe onregtvaardig en drukkend het ook voor ons land wezen mogt. Doch toen ook was de maat volgemeten. De uiterlijke gedaante der politiek mogt niet veranderen; de verguisde koning der Nederlanden kleeg in de achting van alle regtschapene volken, en in het hoofd en hart van de grooten der aarde, die tegen hem geweld gebruikt hadden, rees de bedenking op, of men wel regtmatig gehandeld hadde; nooddwang werd de dekmantel voor het tot daartoe verrigte, maar het scheen als of meerdere goedgunstigheid ons wachten mogt. De koning der Nederlanden vond zich echter verpligt een traktaat te onderschrijven, waarbij hij de onafhankelijkheid van België erkende; het gevorderde groote offer werd gebragt. Waarom zou nu eene vredebreuk ontstaan? om ongerijmde eischen van België te ondersteunen; om de Duitsche Bondsvergadering in ontzag te houden? Weet men niet met meerdere zekerheid, dat de demonstration van patriotismus in het Limburgsche en Luxemburgsche gewraakt worden door Engeland en Frankrijk, en hinderlijk zijn zelfs voor de Belgische regering. Zou Frankrijk, welks behoedzame staatkunde zich zoo bevlijtigt om binnen 's lands op eigen bodems den revolutionnairen geest tegen te gaan, en daarin zoo verwonderlijk gelukkig geslaagd is, de hand leenen, om het revolutie-vuur te gaan aanwakkeren in een deel van Europa, zoo na aan hare grenzen liggende, zonder bevreesd te zijn, dat het vuur spoedig zou overslaan? Heeft het de Polen niet gedaan en al verlaten; en wat doet het ons Spanje? Zou Engeland, zoo ijverzuchtig sedert 1830 om ten koste van regt en geregtigheid den vrede te bewaren, die nu op het spel laten zetten, in het oogenblik, dat het grootste struikelblok, de weigering om België te erkennen, was opgeheven? Zoude Engeland toezien, dat de Fransche wapenen wederom den Belgischen grond innamen, nadat die wapenen den Afrikaanschen grond nog in bezit houden, zonder schijn van dien te willen verlaten, ten spijt van Engeland? Zou Frankrijk zóó roekeloos zijn, om eenen algemeenen oorlog te willen wagen, nadat het den vrede zoo lang heeft gezocht? Wij gelooven dat die wapenvertooning aan de grenzen niets te beduiden heeft; en zoo iets, het houdt niets vijandigs tegen Nederland in. Men lette op de houding van Nederland in deze oogenblikken; die houding is rustig; is vredelievend; die houding blijkt uit de algemeene ophaling der wapenen voor den landstorm rondgedeeld, toen het Vaderland in nood verkeerde. Nederland ontwapent zich. En men kan er vast op gaan, dat geen oorlog ons bedreigt; de Regering, die zich vrij bewoog te midden der bajonetten der geheele Nederlandsche bevolking, acht het uur gekomen, om den landstorm de rust te hergeven; en zij kent de Natie te goed, om overtuigd te wezen, dat deze ten volle gelooft, dat de Regering die wapenen niet in tuighuizen wederom zou doen opleggen, indien er nog eenig schijn van gevaar aanwezig was. Die vredelievende houding stelle ons dan gerust voor de bekomering van eenen algemeenen oorlog; en men zie er de beëindiging in onzer geschillen met België; zoo als in de ernstige houding aan de Duitsche en Fransche grenzen, om alle revolutionnaire woelingen krachtig te beteugelen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Engeland. — In het jongste nommer van een engelsch tijdschrift, *Silliman's Journal*, komt een merkwaardig verslag voor, van het elektrisch vermogen hetwelk door eenige zekere dame bezeten werd. Hetzelve verhaalt, dat de bedoelde persoone, in den avond van den 28sten October ll., tijdens eene vrij buitengewone verspreiding van het elektrisch vermogen, zoo sterk met elektrieke stof beladen werd, dat van de punten harer vingers elektrieke vonken sprongen naar de wezens van de personen die zich in hare tegenwoordigheid bevonden. Zulks hield bij de verdwijning van het luchtverschijnsel niet op, maar duurde verscheidene maanden voort, gedurende welken tijd zij bestendig beladen was en elektrieke vonken van zich gaf naar elken geleider dien zij naderde. Zulks was voor de gezegde persoon geen geringe kwelling, naardien zij geen voorwerp van metaalkonde aanvatten, alvorens een elektrieke vonk van zich gegeven en den daarmede gepaard gaande pijnlijken schok gevoeld te hebben. De voor dit verschijnsel gunstige gesteldheid was eene atmospheer van omtrent 80 Fahr., eene matige oefening en maatschappelijk vermaak; het verdween bij eene atmospheer van omtrent zero. Bij den ijzeren haard met hare voeten op eene ijzeren stoof gezeten, gaf zij elke drie of vier minuten een vonk van zich af; ook andere personen kon zij met elektrieke stof beladen; de verandering van kleeding, van katoen in wollen stoffen had geen' invloed op dezen elektrieken staat. De bewuste dame was omtrent 30 jaren oud, van eene stille levenswijs en van een zwak ligchaamsgestel. — Met het schoone jaargetijde begint in Engeland de lust tot luchtvaarten weder levendig te worden. Eenige liefhebbers van dergelijke togten hebben een verbazend grooten luchtbal naar Montgolfier's plan laten vervaardigen en denzelve de koningin's luchtbal (*the queen's royal aerostat*) genoemd. Het gevaarte heeft, bij eene hoogte van 130 voeten, meer dan 200 voeten in omvang. In den loop dezer maand zou met hetzelve in den Surryschen plantentuin nabij *Londen* eene proef genomen worden.

Frankrijk. — Op den 2den dezer had te *Parijs* wederom de jaarlijksche openbare zitting plaats van de vijf Akademien, dit-maal onder het voorzitterschap van den heer Jouffroy, president van de Akademie der opschriften en fraaije letteren. In dezelve werd allereerst verslag gedaan over den sedert jaren door Volney uitgeschreven, doch nimmer nog volledig beantwoordde taalkundigen prijsvraag. De commissie had voor het jaar 1838 eene gouden medaille uitgeloofd voor het bestgekeurde werk van vergelijkende philologie. Twee verhandelingen waren ingekomen, gezonden door heer R. Lepsius, secretaris en redacteur van het archeologisch Instituut te *Rome*, de een over de orde en verwantschap der semitische, indische, ethiopische, oud-persische en oud-egyptische alphabetten; het ander over den oorsprong en de verwantschap der telwoorden in de indisch-germaansche en semitische alsmede in de koptische talen, (1 deel in 8°, *Berlijn*.) De commissie, ofschoon niet al de inzigten van den schrijver deelende, had echter gemeend hem den prijs te moeten toekennen; terwijl zij voorts ter beantwoording voor 1839 dezelfde prijsvraag wederom uitgeschreven heeft. Door den heer Biot werd eene verhandeling gelezen over het vermogen en het gebruik der electriciteit, om de metalen van de met dezelve vermengde bestanddeelen te zuiveren. De heer Lemercier hield een lofgedicht op den schilder David. De heeren Letas en Monmerqué lazen oudheidkundige verhandelingen, die de aandacht der hoorders weinig boeiden, tot dat de heer Michelet de belangstelling weder gaande maakte door de voordragt van een fragment over den algemeenen toestand der vrouwen in de middeleeuwen. Over het geheel heeft deze zitting weinig stof tot bevrediging, en zoo het schijnt meer verveling gewekt dan voldoening gegeven. Terwijl in alles vooruitgang wordt ontdekt blijft het Akademisch ligchaam als van zijnen voormaligen roem leven. Boxenal klaagt men, dat in derzelver afdeelingen geenen zamenhang of overeenstemming heerscht. Zoo bijv. hoorde men in deze zitting den heer Lemercier, bij de schildering van zijnen vriend, den schilder David, het middeleeuwsche in een bespottelijk licht stellen en met minachting behandelen, terwijl een oogenblik later de heer Monmerqué het middeleeuwsche met warmte behandelde en de heer Michelet betoogde, dat ditzelfde tijdvak bijzonder welgemanierd en beschaafd was. — In de zitting der Akademie van wetenschappen van den 7den dezer, werd door den heer Pelouze een' uitvoerigen brief gelezen van den vermaarden Zweedschen scheikundige Berzelius, waarin deze de door den heer Dumas en vele andere fransche scheikundigen in de laatste jaren voorgedragene theorien ten sterkste aantast, zich daarbij van eene ronde en krachtige taal bedienende, die de gevoeligheid van den fijn beschaafden Franschman onaangenaam schijnt te hebben aangedaan. Zoo veel de heer Dumas onder den eersten indruk van de in dien brief vervatte daadzaken vermogt, trachtte hij de gedane aantijgingen te wederleggen, zich voorstellende in eene volgende zitting der Akademie dezelve uitvoeriger te beantwoorden. De heer Berzelius schijnt tot het schrijven van dezen brief zich genoopt te hebben gevoeld door eene soort van programma, voor eenige maanden in de Akademie door den heer Dumas gelezen, in hetwelk hij zich vereenigde met den arbeid en de proeven van den duitschen scheikundige Liebig. — In de bovengemelde zitting der Akademie werd door den Libri de tweede uitgaaf zijner *histoire des mathématiques en Italie* aangeboden. — Onder de jongste benoemingen van geleerden tot het lidmaatschap van het legioen van eer verdienen vermeld te worden die van den heer Rosellini, hoogleeraar in de oostersche talen en bibliothekaris aan de hoogeschool te *Pisa*, en schrijver van het groote werk over *Egypte* en *Nubie*, waarvan onlangs (in N°. 103) door ons gesproken werd. Reeds vroeger had de heer Rosellini van Z. M. den koning van *Pruissen* de ridderorde van den rooden Adelaar ontvangen. De professor Broussais is tot kommandeur en de heer H. Royer-Collard tot officier van het legioen van eer bevorderd. — Van het nieuwe dichtwerk des heeren A. de Lamartine: *la Chûte d'un Ange* zijn op den eersten dag dat hetzelve verkrijgbaar was gesteld, meer dan 2000 exemplaren door de uitgevers te *Parijs* verkocht geworden. Van eene andere uitgave voor buitenslands bestemd en moetende strekkende om den vreemden nadruk tegen te werken, zijn te gelijk een 4000 tal exemplaren naar de voornaamste stapelplaatsen van den boekhandel in *Engeland*, *Duitschland*, *Zwitserland* en *Italie* verzonden geworden.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (18 *Mei*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54⅜; ditto 5 pCt. 101⅛; Kansb. f 35⅜; Amerl. Synd. 4½ pCt. 95⅝; ditto 5½ pCt. 79; Handelm. 187¼; O. I. 5 pCt. 99⅝; Ardoin 85 ₤ 21¼; coup. Mei 1838 16½ 17; 16⅝; Peruan. 14⅜; Braz. 77½.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Mr. E. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke der Erfgenamen van Mejufvrouw A. VERTHOLEN, Weduwe van den Heer J. PORKUS, ten overstaan van den Heer Vrederegter in het Kanton *Breda*, op Woensdag den 9. Mei 1838, in het *Vlaamsch Koffijhuis*, bij J. JONKERS, des avonds ten zes ure, publiek Veilen, en op Woensdag den 23. Mei daaraanvolgende, ten Koffijhuize van Mejufvrouw de Wed. EEKMANS, op de Groote Markt, aan de meestbiedenden

VERKOOPEN:

Onder 's Prinsenhage.

1° Koop: Een perceel ZAAILAND, groot 1 Bunder, 54 Roeden, 6 Ellen, gelegen op den *Eemer*, onder *'s Prinsenhage*, kadastraal bekend sectie G., N°. 54.

Onder Teteringen.

2° Koop: Een perceel ZAAILAND, groot 46 Roeden, 60 Ellen, gelegen op *Westzuiden*, onder *Teteringen*, aan de noordzijde van den Steenweg, kadastraal bekend sectie D., N°. 330.

Onder Oosterhout.

3° Koop: Een perceel ZAAILAND, groot 99 Roeden, gelegen in het *Kattebosch*, onder *Oosterhout*, kadastraal bekend sectie R., N°. 50.

Binnen de Stad Breda.

4° Koop: Een HUIZINGE en ERVE, met den Gang; daaraan behoorende, uitkomende op de Noordzijde van de St. Janstraat, staande en gelegen te *Breda*, op de Zuidzijde van de Veemarktstraat, Wijk A., N°. 526, kadaster sectie B., N°. 756.

5° Koop: Eene HUIZINGE, PLEIN en ERVE, met twee ACHTER-WONINGEN, staande en gelegen te *Breda*, aan de Zuidzijde van de Boschstraat, Wijk A., N°. 628—630, kadaster sectie B. N°. 318.

6° Koop: Eene HUIZINGE of WONING, staande en gelegen op de Westzijde van het Brouwerijstraatje te *Breda*, Wijk D., N°. 240, kadastraal bekend sectie B., N°. 183.

7° Koop: Eene HUIZINGE of WONING, staande en gelegen als voren, Wijk D., N°. 343, kadaster sectie B., N°. 186.

8° Koop: Een HUISJE, PLEIN en ERVE, staande en gelegen te *Breda*, aan de Leugenaars-Walle, Wijk C., N°. 103, kadaster sectie A., N°. 87.

9° Koop: Een HUISJE, PLEIN en ERVE, staande en gelegen te *Breda*, aan de Zuidzijde van het Doelstraatje, Wijk B., N°. 115, kadaster sectie A., N°. 749.

10° Koop: Eene HUIZINGE en ERVE, zijnde twee WONINGEN, staande en gelegen op de Zuidzijde van het Vingerhoedstraatje te *Breda*, Wijk A., N°. 216—217, kadastraal bekend sectie B., N°. 1046 en 1047.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

OPENBARE VERKOOP VAN

ZAAI- en WEILAND,

in het Kanton ZEVENBERGEN.

De Notaris A. VAN DER POEST CLEMENT, te *Fijnaart*, zal, ten verzoeke van de Heeren A. VAN TOORN, C. VAN TOOREN en F. MOLENGRAAF, ten Herberge van C. BROERE, te *Lage Zwaluwe*, op den 6. Junij 1838 doen Inzetten, en op den 20. Junij 1838 finaal Verkoopen, des voormiddags ten elf ure:

28 Bunders, 53 Roeden ZAAILAND, aan de *Blaauwe Sluis*, onder *Zevenbergen*.

6 Bunders, 22 Roeden OUDE WEIDE, in den *Koolhoek*, onder *Zevenbergen*.

En 3 Bunders, 45 Roeden ZAAILAND, in den *Rotjden Polder*, onder *de Zwaluwe*.

Breder bij Billetten omschreven en nader onderrigt ten Kantore van voornoemde Notaris.

VOOR HEEL BLIJ.

Amortisatie-Syndicaat.

VERPACHTING VAN

GRASGEWAS.

De AGENT van het Domein te *Breda*, zal, op Woensdag den 23. Mei 1838, des morgens om tien uren, ten Herberge van G. D. SANGSTER, in de PELIKAAN te *Oosterhout*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, voor den tijd van drie jaren

VERPACHTEN:

Het GRASGEWAS der *Tuinds* en *Bermen* van den grooten Weg der 1ste Klasse n°. 3, van *Steenwijk* tot *Oosterhout*. En van den grooten Weg der 1ste Klasse n°. 7, van *Breda* tot aan den *Moerdijk*.

Alles breeder bij de Biljetten vermeld en liggen de Condition van verpachting ter lezing ten Kantore van den Agent te *Breda*, zijnde bij de Opsigters J. LUGTEN te *Terheiden* en A. HOOSEMANS te *Oosterhout*, nadere informatie te bekomen.

BREDA, den 8. Mei 1838.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

*** J. J. MINKENHOF, uit *Amsterdam*, zal met zijn LANTERFIJN-WARENET ten huize van den Heer H. WEES, bij de Bossche brug, te *Breda*, maakt het geëerde Publiek bekend, dat hij stellig niet langer zal uitgepakt blijven dan tot aanstaanden Vrijdag, den 25. Mei, tot 's avonds 7 ure. Verzoekt een ieders gunst en recommandatie.

De STOOMBOOT *FREDERIK*, *Prins der Nederlanden*, zal met Zaturdag den 26. dezer, op de gewone dagen en uren, weder geregeld beginnen te varen, van ROTTERDAM op DORDRECHT en MOERDIJK en *vice versa*, des morgens ten 7 ure van *Rotterdam*, naar *Dordrecht* en ten 9 ure van *Dordrecht* naar den *Moerdijk*, en van daar des namiddags ten 1 ure weder afvaren naar *Dordrecht* en van *Dordrecht* ten half drie ure weder naar *Rotterdam*, en zoo alle dagen; alleen des Vrijdags vaart de Boot niet, zoo als in de Biljetten bepaald is.

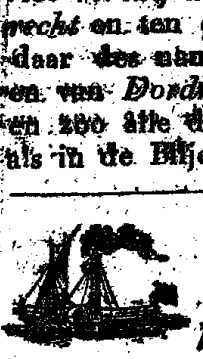

STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Bedrijf tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, en vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen 's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zullende dadelijk bij aankomst te *Rotterdam* eene zeer geschikte DILIGENCE gereed zijn, om de Passagiers naar *'s Hage* te vervoeren, terwijl 's morgens ten half vier ure te *'s Hage* bij J. STAAS, op de Bierkade, zal afrijden eene DILIGENCE, ten einde, voor het vertrek der STOOMBOOT te *Rotterdam* aan te komen.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

Mei 1838.

	Van MIDDELBURG.		Van ROTTERDAM.	
Dingsdag 22,	's morg.	11 uur.	Woensdag 23, 's morg.	4 uur.
Vrijdag 25,	»	4½ »	Zaturdag 26, »	8½ »
Zondag 27,	»	6 »	Maandag 28, »	7 »

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, en van de Pers gekomen en bij de voornaamste Boekhandelaren in het Rijk verkrijgbaar gesteld:

LANDBOUWKUNDIGE BESCHRIJVING

VAN

NEDERLANDSCH INDIE,

OOK TEN DIENSTE VAN HEN, DIE ZICH VOOR DE ZEEVAART BIJ DE KONINKLIJKE [illegible]

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN,

Admiraal der Vloot en Kolonel-Generaal van de verschillende [illegible]

door

P. P. ROORDA VAN EYSINGA, [illegible]

De prijs van dit Werk is [illegible]
De prijs van de Kaart, afzonderlijk op [illegible]
hiervan op het papier [illegible]

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.